NEURO FÖRBUNDET

Intressepolitiskt program 2026–2029

Neuroförbundets intressepolitiska program 2026-2029

Neuroförbundets intressepolitiska program är resultatet av en demokratisk process där föreningar och regionförbund varit delaktiga i att forma innehållet och beslutas på förbundets kongress. Programmet utgör en ledstång för det långsiktiga intressepolitiska arbetet och fortsätter att utvecklas allt eftersom politiken och därmed förbundets ställningstaganden förändras. En bilaga med bakgrundsanalys finns att tillgå för den som vill vet mer.

Det intressepolitiska programmet kompletteras med årliga tids- och aktivitetssatta verksamhetsplaner för påverkansarbetet, som bland annat består av medverkande i samråd med myndigheter och i regeringens patientråd, uppvaktning av politiker och andra beslutsfattare, remissvar, skrivelser och debattartiklar.

Neuroförbundets vision är ett samhälle där alla med neurologiska diagnoser lever livet fullt ut. Vårt intressepolitiska program beskriver vad som behöver förändras för att vår vision ska bli verklighet. De intressepolitiska områdena ligger i prioriteringsordning.

Grunden för intressepolitiken är FN:s Funktionsrättskonvention

Neuroförbundet arbetar för ett samhälle där personer med neurologiska diagnoser har lika möjligheter och rättigheter som andra. Grunden för vårt arbete är FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning[1], Funktionsrättskonventionen som antogs i Sverige redan 2008.

- Konventionen innebär inga nya rättigheter utan är ett tydliggörande av rättigheterna i en funktionshinderkontext.
- Konventionens artiklar omfattar de grundläggande rättigheterna kring delaktighet, tillgänglighet, jämlikhet och diskriminering, samt rätten till alla de förutsättningar som krävs för goda levnadsvillkor.
- Konventionen utgår från alla människors lika värde, att alla människor är lika inför lagen och har rätt till lika skydd och lika förmåner, utan diskriminering.

I Sverige finns fortfarande stora skillnader i levnadsvillkor för personer med funktionsnedsättning jämfört med den övriga befolkningen. Personer med funktionsnedsättning i Sverige får inte sina mänskliga rättigheter tillgodosedda. Detta blev tydligt senast våren 2024 när FN:s övervakningskommitté[2] kritiserade Sverige för det bristfälliga genomförandet av Funktionsrättskonventionen.

Neuroförbundet står bakom målet att Funktionsrättskonventionen ska införlivas i svensk lag. Därför medverkar Neuroförbundet i det långsiktiga arbetet med Funktionsrätt Sverige och resten av funktionsrättsrörelsen för att konventionen ska bli verklighet i lagstiftning, policy och praxis.

---

[1] FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning

[2] Sammanfattande kommentarer avseende Sveriges kombinerade andra och tredje periodiska rapport - MFD

Neuroförbundets intressepolitiska frågor

Frågorna ligger i prioriteringsordning, men påverkansarbetet inom de olika områdena kan variera mellan att vara proaktivt till reaktivt, beroende på politiska initiativ och förändringar.

Neurosjukvård, rehabilitering och hjälpmedel

Neurosjukvården har alltid varit en kärnfråga för Neuroförbundet. En god vård gynnar både individen och samhället. Våra medlemsenkäter visar att personer med neurologiska diagnoser eller symtom inte får sin rätt till specialistvård tillgodosedd och att vården ser olika ut över landet.

Neuroförbundets mål:

- God och likvärdig tillgång till specialiserad neurosjukvård för personer med neurologisk diagnos och symtom i hela landet.
- God och jämlik tillgång på multiprofessionella team över landet.
- God och jämlik tillgång till nya behandlingsmetoder, inklusive läkemedel över landet.
- Vården är personcentrerad och bygger på ett partnerskap där patienten och närstående är delaktiga i vårdprocessen.
- Fast vårdkontakt för personer med neurologisk diagnos som har stora och komplexa vårdbehov.

För att nå dit arbetar vi för

- Ökat antal neurologer.
- Tydligare nationell styrning av neurosjukvården.
- Öka kännedomen och intresset för neurologi hos beslutsfattare.
- Ökad kunskap om neurologiska symtom och diagnoser hos primärvården.
- Öka kunskapen hos allmänheten om situationen inom neurosjukvården och om hur personer med neurologiska diagnoser och symtom påverkas. Detta ska exempelvis avspeglas i ett större massmedialt intresse.

Rehabilitering

Rehabilitering är för många personer med neurologisk diagnos en förutsättning för att återfå men också bibehålla och stärka förmågor och funktioner. Sedan 2007 har andelen personer som saknar neurologisk rehabilitering stadigt ökat. Neuroförbundet vill se god och likvärdig tillgång till neurologisk rehabilitering över hela landet och att en nationell hjälpmedels- och rehabiliteringsgaranti införs.

Neuroförbundets mål:

- God och likvärdig tillgång till adekvat individuellt anpassad neurologisk rehabilitering efter behov över hela landet.
- Hjälpmedel och rehabilitering samordnas nationellt. En nationell hjälpmedels- och rehabiliteringsgaranti införs.
- Samtliga regioner och kommuner har en Medicinskt Ansvarig för Rehabilitering, MAR
- Samtliga personer med neurologisk diagnos som har behov av rehabilitering har en individuell rehabiliteringsplan.
- Samtliga personer med neurologisk diagnos som har behov av rehabilitering erbjuds sammanhängande teamrehabilitering. (rehabilitering under en tidsbegränsad process med samordnade insatser från olika vårdprofessioner.)

För att nå dit arbetar vi för att

- Öka kunskapen om och uppmärksamma de samhällsekonomiska vinsterna med en adekvat och tillgänglig rehabilitering för personer med neurologisk diagnos.
- Utbildningsinsatser och initiativ tas för att öka kunskap hos primärvården om rehabilitering vid neurologiska diagnoser.

Hjälpmedel

En av tio personer som lever i Sverige använder någon form av hjälpmedel, bland våra medlemmar är det 6 av 10. De mest använda hjälpmedlen är förflyttningshjälpmedel som rullstol eller rollator, hjälpmedel i hemmet och ortopedtekniska hjälpmedel. Neuroförbundet arbetar för att en nationell hjälpmedels- och rehabiliteringsgaranti införs.

Neuroförbundets mål:

- God och likvärdig tillgång till hjälpmedel efter behov finns över hela landet. Hjälpmedel följer individen, oavsett om de används hemma, på arbetet, i skolan eller på fritiden.
- Hjälpmedel och rehabilitering samordnas nationellt. En nationell hjälpmedels- och rehabiliteringsgaranti införs.
- Hjälpmedel säkerställs genom en rättighetslag, där beslut kan överklagas.

För att nå dit arbetar vi för att

- Öka kunskapen om situationen och uppmärksamma de samhällsekonomiska vinsterna med tillgången till hjälpmedel både på arbetet och fritiden för personer med neurologiska diagnoser.

Arbetsmarknad, utbildning och socialförsäkring

Många personer med neurologisk diagnos kan och vill arbeta heltid, medan det passar andra bättre att arbeta deltid. Många insjuknar mitt i livet och riskerar att tvingas sluta sin anställning på grund av stelbenta regler kring sjukpenning och lönebidrag. Neuroförbundet vill att personer med neurologisk diagnos ska ha rätt att arbeta till hundra procent av sin egen förmåga.

Neuroförbundets mål:

- Personer med neurologisk diagnos ges lika möjligheter att arbeta som andra.
- Ingen person med neurologisk diagnos som är på arbetsmarknaden ska behöva lämna sitt arbete på grund av sjukdom. Alla har rätt att arbeta hundra procent av sin förmåga.
- En trygg och förutsägbar socialförsäkring skapar förutsättningar för en god försörjning. Det finns en större flexibilitet med fler nivåer för sjukskrivning och sjukersättning.
- Det är möjligt att utöva sin demokratiska rättighet att arbeta ideellt eller politiskt utan att riskera att förlora sin sjuk- eller aktivitetsersättning.

För att nå dit arbetar vi för att

- Regelverket kring lönebidrag blir mer flexibelt och lättare att hantera för arbetsgivaren för att skapa förutsättningar för att personer som blir insjuknar i en neurologisk diagnos mitt i livet kan fortsätta sin anställning utifrån sin förmåga.
- Initiativ till en ny översyn av behovet av flexjobb initieras.
- En översyn genomförs av socialförsäkringens regelverk och ersättningsnivåer för ett flexiblare system.
- Öka kunskapen hos politiker och myndigheter om situationen för personer med neurologisk diagnos, exempelvis Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen.

Insatser enligt LSS och SoL

Många personer med neurologisk diagnos behöver insatser i sin vardag enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS och Socialtjänstlagen, SOL. Under senare år har försämringar skett när det gäller beviljandet av insatser, vilket påverkar våra medlemmars möjlighet att leva självständigt och vara delaktiga i samhället.

Neuroförbundets mål:

- De individuella behoven tillgodoses i enlighet med LSS och SoL – lagstiftningarnas intentioner är säkerställda.
- Rätten till personlig assistans är säkerställd.

För att nå dit arbetar vi för att

- En utredning om rätten till personlig assistans tillsätts som ger förslag på nödvändiga förändringar i lagen.

Sexuell och reproduktiv hälsa

Frågan om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) bland personer med funktionsnedsättning är fortfarande relativt outforskad och kunskapsbristen är stor både inom både hälso- och sjukvård och inom andra samhällsfunktioner. Det finns fördomar och föreställningar om personer med olika funktionsnedsättningar kopplat till sexualitet och föräldraskap. Kunskapen behöver öka och föreställningar utmanas!

Neuroförbundets mål:

- Det finns kunskap, medvetenhet och höjd för att diskutera frågor om SRHR inom vården och andra samhällsfunktioner.
- Personer med neurologiska diagnoser får det stöd, inklusive hjälpmedel och den information som behövs för en god sexuell och reproduktiv hälsa.

För att nå dit arbetar vi för att

- Intresset för SRHR ökar inom Neuroförbundet.
- Öka kunskapen både internt hos medlemmar och närstående och externt om SRHR för personer med neurologisk diagnos.
- Undanröja tabun kring SRHR och skapa en öppen dialog.
- Öka kunskapen om bristande fysisk närhet för personer med neurologiska diagnoser.
- Öka kunskapen om betydelsen av tillgång till hjälpmedel för sexuell hälsa.
- Öka kunskapen om vikten av kompetent personal som kan ge vägledning i SRHR-frågor.